

Kierunki działań profilaktycznych wynikające z diagnozy zagrożeń w środowisku akademickim

Directions of preventive actions taken in response to the diagnosis of security hazards in the academic environment

IWONA NIEWIADOMSKA

Instytut Psychologii KUL; Pełnomocnik Rektora KUL ds. Profilaktyki, Aleje Racławickie 14, 20-950 Lublin

In the academic year 2004/2005, a preventive diagnostic program was conducted at the Catholic University of Lublin on the sample of 3596 students. The questions asked concerned the following issues: 1) way of spending free time, 2) disorders and diseases (somatic or psychological), 3) severity of experienced difficult life situations, 4) use of psychoactive substances, 5) experience of harm due to criminal acts, 6) criminal actions, 7) unethical actions, 8) experience of support from others in difficult situations.

Results of the questionnaire revealed a need for primary and secondary preventive actions in the academic environment of the Catholic University of Lublin. Activities addressed to students should, first and foremost, concentrate on objectives related to prevention of passive social attitudes among students, promoting the need for active and creative ways of spending students' free time, promoting the idea of community integration at the Catholic University of Lublin (between students and student groups, as well as between students and academic teachers), weakening criminogenic, victimogenic or unethical behavior, offering comprehensive help and support in difficult life situations.

The above-listed objectives should be realized through a variety of initiatives and prevention strategies, including: 1) supporting activities promoting healthy lifestyle and constructive ways of spending free time undertaken by the student government, academic youth organizations, student chaplaincy, student hostel management, agencies responsible for cultural and sporting events for students; 2) supporting the growth and activities of student scientific associations; 3) fostering the role and social position of the year custodian; 4) promoting initiatives leading to the integration of the academic environment; 5) encouraging peer prevention behavior; 6) including penal regulations in academic statutes for unethical acts; 7) launching an academic health promotion center – equipped with a consultation office and a helpline service for people suffering distress.

Key words: preventive actions, preventive diagnosis, academic prevention programs, peer prevention, health promotion

W roku akademickim 2004/2005 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim przeprowadzono diagnozę profilaktyczną na próbie 3596 studentów. Pytania skierowane do osób badanych dotyczyły: 1) sposobu zagospodarowania czasu wolnego, 2) zaburzeń zdrowotnych (psychicznych i somatycznych), 3) nasilenia sytuacji trudnych we własnym życiu, 4) używania substancji psychoaktywnych, 4) doświadczania sytuacji pokrzywdzenia w wyniku przestępstwa, 5) zachowań przestępczych, 6) zachowań nieetycznych, 7) doświadczania wsparcia od innych osób w sytuacjach trudnych.

Uzyskane wyniki wskazały na potrzebę działań w zakresie pierwszo- i drugorzędowej profilaktyki w środowisku akademickim KUL. Działania podejmowane w stosunku do studentów powinny być ukierunkowane przede wszystkim na realizację celów związanych z przeciwdziałaniem bierności społecznej, angażowanie w konstruktywne kreowanie własnego środowiska akademickiego, kształtowanie aktywnego i twórczego zagospodarowania czasu wolnego, zwiększenie integracji w środowisku KUL (zarówno między różnymi grupami studentów, jak również między studentami a pracownikami naukowymi), redukcję zachowań kryminogennych, wiktymogennych i nieetycznych, świadczenie wielowymiarowej pomocy w sytuacji trudnych.

Realizacja wymienionych celów powinna być związana z różnorodnością inicjatyw i strategii profilaktycznych, m.in.: 1) wspieraniem aktywności promujących zdrowy styl życia i konstruktywne spędzanie czasu wolnego w wyniku koordynacji działań samorządu studentów, uczelnianych organizacji młodzieżowych, duszpasterstwa akademickiego, organów kierujących domami akademickimi, agend zajmujących się ofertą kulturalną i sportową; 2) wzmocnieniem działalności kół naukowych; 3) wzmocnieniem funkcji opiekuna roku; 4) wspieraniem inicjatyw mających na celu integrację środowiska akademickiego; 5) inicjowaniem profilaktyki rówieśniczej; 6) wprowadzeniem do regulaminu studiów sankcji za zachowania nieetyczne; 7) uruchomieniem akademickiego centrum rozwoju zdrowia – a w jego ramach punktu konsultacyjnego i telefonu zaufania dla osób doświadczających trudności.

Słowa kluczowe: profilaktyka, diagnoza profilaktyczna, akademickie programy profilaktyczne, profilaktyka rówieśnicza, promocja zdrowia

Zarządzanie bezpieczeństwem w środowiskach akademickich – uzasadnienie współpracy policji i szkół wyższych

Security management in academic environments cooperation of the police and academic institutions

MIROSLAW KALINOWSKI

Instytut Nauk o Rodzinie KUL; Przewodniczący Komitetu Sterującego Ogólnopolskiej Sieci Uczelni Wolnych od Uzależnień, al. Raławskie 14, 20-950 Lublin

The principle of security management rests on the assumption that minimizing the damage caused by a variety of hazard factors results from the interaction of three main elements: intensity of the hazard factor, collective security measures and individual security measures taken against the hazards. Thus, security enhancement actions aim to reduce the impact of hazards and to improve the applied security measures.

Academic environments are in need of security management programs that fit their specificity. Thus, the cooperation between the police and the academic institutions becomes necessary. The cooperation should concern two aspects: general issues and specific determinants. The general aspect should include establishment of security standards for academic institutions, irrespective of their type or location. The specific aspects should consider particular problems of local academic communities, where general security standards are enriched with strategies that meet the needs of a given academic institution and community.

An example of a security management cooperative project between the police and an academic institution is the "Integrated Security System Program at the Catholic University of Lublin". The program incorporates the scheme of expanding resources needed to enhance collective security (emergency action algorithms), and modelling of personal standards of responsibility for individual and collective security (anti-victimization training for staff members and students, students volunteer actions directed at security enhancement, personal self-defence courses).

Key words: (human) security management, academic prevention programs, police-academic security cooperation programs

Zarządzanie bezpieczeństwem wynika z założenia, że minimalizacja szkód w wyniku działania różnego typu czynników jest skutkiem interakcji trzech elementów – siły czynnika szkodliwego, zabezpieczeń zbiorowych i zabezpieczeń indywidualnych przed czynnikiem doprowadzającym do pokrzywdzenia. Działania zwiększające bezpieczeństwo mają więc na celu redukcję zagrożeń i zwiększanie zabezpieczeń przed szkodami.

Środowiska akademickie wymagają programów zarządzania bezpieczeństwem, które są dostosowane do ich specyfiki. W tym zakresie konieczna jest współpraca szkół wyższych z policją, która powinna być realizowana na dwóch płaszczyznach – ogólnej i specyficznej. Na płaszczyźnie ogólnej konieczne jest opracowanie standardów bezpieczeństwa dla szkół wyższych niezależnie od ich rodzaju i miejsca funkcjonowania. Natomiast realizacja specyficznej płaszczyzny współpracy policyjno-akademickiej powinna być skoncentrowana w społecznościach lokalnych, gdzie standardy zarządzania bezpieczeństwem są wzbogacane strategiami oddziaływań dostosowanych do potrzeb określonej uczelni i lokalnej społeczności.

Przykładem współpracy policyjno-akademickiej w zakresie zarządzania bezpieczeństwem jest „Program zintegrowanego systemu bezpieczeństwa w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim”. W programie tym uwzględniono zwiększanie zasobów zbiorowych zwiększających bezpieczeństwo (straż akademicka, zabezpieczenia techniczne), kształtowanie standardów społecznych służących bezpieczeństwu (algorytmy postępowania w sytuacjach zagrożeń) oraz modelowanie standardów osobistych związanych z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo własne i bezpieczeństwo innych (szkolenia antywiktyimizacyjne dla pracowników i studentów, działania wolontariatu studenckiego na rzecz bezpieczeństwa, kursy samoobrony).

Słowa kluczowe: zarządzanie bezpieczeństwem, akademickie programy profilaktyczne, programy policyjno-akademickie

Stan emocjonalny a warunki socjalno-bytowe studentów kierunków medycznych

Emotional status versus social conditions of medical faculties students

EMILIA KOLARZYK^{1/}, AGATA SKOP-LEWANDOWSKA^{1/}, ANDRZEJ BORZĘCKI^{2/}, JADWIGA JOŚKO^{3/}

^{1/} Zakład Higieny i Ekologii CMUJ, Kraków, ul. Kopernika 7, 31-034 Kraków

^{2/} Zakład Higieny, Uniwersytet Medyczny, Lublin,

^{3/} Katedra Medycyny Środowiskowej i Epidemiologicznej, Śląska Akademia Medyczna, Katowice

In Poland, due to socio-economic changes an increased frequency of phenomena such as strong competence for notes, prestige and material status has been observed in the recent years. This situation may be a cause of stress and psychological problems of students. There is a relationship between psycho-physical status, pro-healthy awareness and social conditions.

Aim of the study was to estimate the emotional status and the level of self acceptance in Medical Faculty students in the aspect of their social conditions.

Material and methods. 723 students aged 22 ± 1.4 were included in the study (501 women and 222 men). They were students of the Medical Faculties of three universities in Poland: in Kraków, Lublin and Katowice. The data were collected with the use of an inquiry method and a standardized questionnaire.

Results. Most students were coming from cities, from highly educated families (64% of mothers and 60% of fathers had university education), the rest of parents had secondary education. The basic source of living for over 90% of students was the financial support of their parents. For only 1.8-2.7% of students it was stipendium, bank loan or their own work. Two of each three students regarded their social situation as good and the rest as very good. However, good economic status was not reflected in the level of self acceptance and in the emotional status of students. Only 44% of female students and 55% of male students had a strong feeling of self confidence. Trusting in one's own possibilities was expressed by 23% female and 40% of male students ($p=0.05$). Only 13% of female students and 28% of male students were not feeling sad ($p=0.05$). The feeling of being guilty and hurt was reported by more than half of students. Difficulties in concentration were revealed by 50% of female and in 40% of male students. Pointed out should be importance of participation of family and the close environment in the life of a young person. 88% of examined students felt needed in their families, and 20% of women and 15% of men thought that at the moment they were needed more than ever.

Conclusions. Good social and economic conditions of examined students are an important element in their education process, however they are not the most important determinant of their good psycho-somatic condition.

Key words: students, self acceptance, psycho-somatic condition

W związku z przemianami społeczno-ekonomicznymi ostatnich lat w środowisku studenckim obserwuje się nasilenie zjawisk wyrażających się ostrą rywalizacją o oceny, prestiż i status materialny. Niejednokrotnie staje się to źródłem stresu i problemów natury psychicznej. W powszechnym odczuciu istnieje zależność między stanem psycho-fizycznym oraz świadomością prozdrowotną a warunkami socjalno-bytowymi.

Celem niniejszych badań była ocena stanu emocjonalnego oraz poziomu samoakceptacji studentów kierunków medycznych w odniesieniu do ich warunków socjalno-bytowych.

Materiał i metody. Badaniami objęto 723 studentów w wieku $22 \pm 1,4$ lat (501 kobiet i 222 mężczyzn) z trzech uczelni medycznych: Kraków, Lublin i Katowice. Dane zebrano za pomocą metody ankietowej z wykorzystaniem standaryzowanego kwestionariusza.

Wyniki badań. Większość młodzieży akademickiej wywodziła się ze środowiska miejskiego, pochodząc z rodzin, których rodzice legitymowali się wykształceniem wyższym (64% matek i 60% ojców), a pozostali średnim. Podstawowym źródłem utrzymania ponad 90% studentów była pomoc rodziców; tylko dla niewielkiego odsetka osób (1,8-2,7%) stypendium, pożyczka z banku i własna praca. Około 2/3 studentów oceniło swoje warunki socjalno-bytowe jako dobre, pozostali zaś jako bardzo dobre. Korzystna sytuacja społeczno-ekonomiczna nie znalazła odzwierciedlenia w ocenie poziomu samoakceptacji oraz w stanie emocjonalnym studentów. Tylko 44% studentek i 55% studentów wyrażało silne poczucie własnej wartości, a wiarę w siebie zachowało odpowiednio 23% i 40% ($p=0,05$). Tylko 13% studentek i 28% studentów nie odczuwało smutku ($p=0,05$). U ponad połowy badanych stwierdzono poczucie krzywdy oraz winy. Trudności w koncentracji deklarowało 50% studentek i 40% studentów. Na szczególnie podkreślenie zasługuje udział rodziny i najbliższego otoczenia w życiu młodego człowieka. Aż 88% badanych czuło się nadal potrzebnym swym najbliższym otoczeniu, w tym 20% kobiet i 15% mężczyzn bardziej niż zwykle.

Wnioski. Korzystne warunki socjalno-bytowe badanej młodzieży stanowią ważny element ich procesu kształcenia, jednak nie stanowią najważniejszego atrybutu zachowania dobrej kondycji psycho-somatycznej.

Słowa kluczowe: studenci, samoakceptacja, kondycja psycho-somatyczna